

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Dato: 5. september 2014

Ansvarlig: LAHB

Sagsnr. 2014 - 7678

Baggrundsnotat til BUU Studietur til Norditalien

- Den politiske indflydelse på daginstitutioner og pædagogik, herunder regulering

Styringen på dagtilbudsområdet foregår som på andre områder ved lovgivning, aftaler mellem regering og kommuner, lokalt fastsatte regler og retningslinier, i forældrebestyrelser og i den daglige ledelse.

Det er dog kendetegnende for dagtilbudsområdet, at der i vidt omfang er tale om rammelovgivning, hvor udfyldningen af disse rammer er lagt ud lokalt til kommunalbestyrelsen, forældrebestyrelsen eller den daglige ledelse

I forhold til styringen af dagtilbudsområdet er der følgende hierarki:

- **Regering og Folketing.** Dagtilbudsloven indeholder bestemmelser, som det lokale niveau hhv. skal og kan efterleve. Enkelte af skalbestemmelserne beskriver detaljeret, hvordan opgaven skal løses lokalt (fx pasningsgarantien og betaling), men langt hovedparten af skalbestemmelserne er rammebestemmelser, hvor udfyldningen er overladt til det lokale niveau (fx er der ikke centrale mål i forbindelse med læreplanerne. Det er op til kommunen eller dagtilbuddet at fastsætte disse).
- **Kommunalbestyrelsen** fastsætter inden for rammerne af dagtilbudsloven nærmere regler vedr. fx arbejdet med læreplaner. Det kan fx være krav om bestemte læringsmål, at en bestemt skabelon skal anvendes, at nogle bestemte indsatsområder skal medtages i institutionens læreplan, eller at der er en ramme for tilbagemelding til kommunen.
- **Forældrebestyrelsen.** Alle forældre har ret til at få oprettet en forældrebestyrelse. Bestyrelsen skal fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde og for anvendelse af budgetramme. Endvidere har bestyrelsen indflydelse på ansættelse af personale og leder, ligesom forældrebestyrelsen skal inddrages ved arbejdet med læreplanen.
- **Lederen** har sit styringsrum inden for rammerne af det ovenstående og er ansvarlig for - ud over den daglige ledelse - bl.a. at læreplan bliver udarbejdet, fulgt op mv.

Ved siden af det formelle styringshierarki er der også fx aftaler mellem regering og KL og aftaler mellem kommuner og faglige organisationer, som bidrager til at sætte nogle af rammerne for opgaveudførelsen i kommunerne.

Til brug for kommunernes opgavevaretagelse og efterlevelse af rammebestemmelserne er det karakteristisk for området, at der udarbejdes *vejledende* materialer og værktøjer. Således er dagtilbudsloven grundigt beskrevet i en vejledning, ligesom ministeriet har fået udarbejdet vejledende materialer til både arbejdet med læreplaner og sprogvurderinger. Det er frivilligt for kommunerne, om de ønsker at anvende materialet.

Tilsyn med opgavevaretagelsen på dagtilbudsområdet er i dag delt mellem kommunerne, statsforvaltningen og ministeriet:

- **Kommunalbestyrelsen** har pligt til at føre tilsyn med, at opgaverne løses med den faglige og økonomiske kvalitet, som myndigheden inden for lovgivningens rammer har besluttet.
- Efter kommunestyrelseslovens regler **fører Økonomi- og Indenrigsministeriet og de for hver region nedsatte tilsynsråd tilsyn med**, at kommunerne overholder lovgivningen. Tilsynsmyndigheden kan anvende retlige reaktionsmuligheder, såfremt lovgivningen eller forvaltningsretlige grundsætninger klart er tilsidesat
- **Ministeriet for Børn, Integration, Ligestilling og Sociale Forhold** har et såkaldt ulovbestemt tilsyn på dagtilbudsområdet, der betyder, at ministeren kan gribe ind, såfremt ministeren bliver opmærksom på, at fx en kommune klart har overtrådt loven eller gældende forvaltningsretslige grundsætninger (et legalitetstilsyn). I disse tilfælde er ministerens reaktionsmuligheder at udtale kritik eller at aktivere det kommunale tilsyn (tilsynsrådene).”